

בלוג מהמשט: חנין זועבי לא מפחדת להיעצר

מאת חנין זועבי, מאמר אורח
יום רביעי, 26 במאי 2010, 9:37

מספר ספינות עושות את דרכן במשט מחאה שמטרתו לשבור את המצור על עזה. ח"כ חנין זועבי מעדכנת את וואלה! חדשות בבלוג יומי מהסיפון בדרך לחופי הרצועה

תגיות: משט לעזה, חנין זועבי

אנחנו באנטליה, עדיין מחכים, אמורים לצאת מחר לכיוון רצועת עזה. העיסב שנגרם רק יוצר מוטיבציה גדולה יותר, הד תקשורת יותר, רב יותר ומערבות בינלאומית שהולכת וגוברת. מה שבטוח הוא שהמשט ייצא בהרכב מלא. במהלך הפגישות הרבות שאנחנו מקיימים עולות כל מיני הערכות, בנייה שצה"ל ימנע מאיתנו להגיע לעזה ואף ישים אותנו במעצר בישראל. אין שום חשש מכך. מארגני המשט התחילו אפילו להתארגן לאפשחת שניעצר, הם אף התקשרו לעורכי דין כדי להתייעץ בנושא. המארגנים אומרים שאפילו אם ניעצר למספר ימים או שבועות – זה המינימום שאנחנו יכולים לעשות למען עזה הנצורה כבר ארבע שנים.

בינתיים אנחנו מקיימים פגישות עם משלחות מכל העולם שהגיעו להשתתף במשט ומעניקים ראיונות לתקשורת העולמית. אתמול נפגשם בעיקר עם המשלחת הבריטית ועם המשלחות הערביות שהגיעו מאלג'יריה, מחקו, ירדן, מצרים, סוית ולבנון. אותן משלחות שיגת חברי פרלמנט ובכירים רבים למשט. בפגישה איתם, הבהירו נציגיהם שהמאבק הפלסטיני הוא מאבק ערבי ושהמצור על עזה אינו עניין פלסטיני בלבד, אלא עניין ערבי ואנושי. בנוסף הם אמרו שלא יסיימו את המשימה באמצע אלא ימתים עד לביצועה וכן, שהם נכנסים להיסטוריה בהשתתפות זו.

לצפות בעזה מהים ייחשב כהישג

הסיוע ההומניטרי שבמתחתנו לא יספיק אפילו לשבוע
(Getty Images)

אותן משלחות ערביות אמרו גם בפגישה עימם שההצלחה היא שנראה את רצועת עזה מהים. חלק נכבד מההצלחה, לטענתם, הוא היחזמה לצאת במשט. אך החלק המשמעותי ביותר בהצלחה הוא שנפליג ונראה את עזה. הם אמרו גם שהסיוע ההומניטרי העומד על מיליוני דולרים, לא יספיק לעזה אפילו לשבוע אחד. מה שחשוב, לדבריהם, הוא שנעביר מסר של חיזוק לתושבי עזה ולגייס את דעת הקהל העולמית סביב משא המצור.

אתרי הפגישות הללו נתתי כמה ראיונות לתקשורת הערבית, הן בשפה הערבית

והן באנגלית. כל המראיינים התעכבו על העובדה שאני חברת כנסת ישראלית. רבים – הן עיתונאים והן חברי משלחות ערבים – שאלו אותי: "למה את בכנסת?". בהיותי חברת הכנסת היחידה במשט הזה הם הטיחו בי: "את סתנת לגיטימציה לישראל! את מייצגת את הכנסת!". אחד מחברי המשלחת אפילו הזך בעיתונאי שראיין אותי ואמר לו: "איך זה שאתה יושב איתה?!" זו נורמליזציה!". מצר וכוח גדול מאוד, הראיין נקטע באמצע, ורק לאחר שעה הוא הושלם.

יש בעולם הערבי קושי רב להסביר שהרעיון הדמוקרטי שלם הוא רעיון של דו-קיום ושוויון. אנחנו תומכים בחיים משותפים עם היהודים. רבים מהמשתתפים פה מאמינים שהיהודים צריכים להמשיך לחיות תחת מדינה פלסטינית. אני לא מאמינה במדינה פלסטינית אחת

מהים עד הנהר, אני בעד מדינה דמוקרטית עם שותפות פוליטית דמוקרטית ביני לבין היהודים. העולם הערבי מתקשה מאוד להבין זאת. הרעיון של מדינת כל אזרחיה היא אתגר לא פשוט לעולם הערבי, לפעמים אפילו לפחות כמו האתגר הקחי - "ישראל".

קישורים:

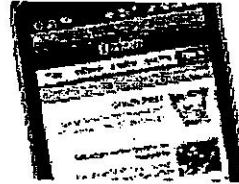
« בלוג יומי: ח"כ חנין זועבי על הספינה לעזה »

לצפייה בכתבה המלאה
סרקו את ה-QR קוד
ואלה איתך בכל מקום, הורד לנייד

ואלה איתכם בכל מקום

כל החדשות והכותרות החמות גם באנדרואיד
להורדה לחצו כאן

משרד המשפטים
לשכת הדובר

ירושלים: כ"ו כסלו תשע"ב
22 דצמבר 2011
034-99-2011-006407

הודעה לעיתונות

**החלטת היועץ המשפטי לממשלה לסגור את תיק החקירה שנפתח בעניין חשד
לביצוע עבירות על ידי אזרחים ישראלים שהשתתפו במשט לעזה מיום 31.5.10**

כידוע, בעקבות ההשתלטות על המשט לעזה ביום 31.5.10 נפתחה בהוראת היועץ המשפטי לממשלה חקירת משטרה, שהתמקדה בביצוע עבירות אלימות כלפי חיילי צה"ל שהשתלטו על הספינות. חקירת המשטרה נגד האזרחים הזרים שהשתתפו במשט הופסקה בשלב מוקדם, בעקבות החלטת היועץ המשפטי לממשלה – שהתקבלה בהמלצת הקבינט – לאפשר את גירושם של האזרחים הזרים מן הארץ, סמוך לאחר המשט וזאת נוכח שיקולים מדיניים וביטחוניים שעלו אז בפני הקבינט. עתירה נגד החלטה זו נדחתה בבג"ץ 4169/10 ע"ד יפתח בהן נ' שר הבטחון.

אשר לחקירה נגד האזרחים הישראלים, שנחשדו בהשתתפות במשט, הרי שזו נמשכה בחשד לביצוע עבירה של ניסיון לכניסה לשטח עזה שלא כדין [חשד לביצוע עבירות לפי חוק יישום ההתנתקות ולפי פקודת הארכת תוקף תקנות שעת חירום (יציאה לחו"ל)], שכן איש מהמעורבים אזרחי ישראל לא נחשד בתקיפת חייל צה"ל.

ממצאי חקירת המשטרה בעניין זה הועברו לפרקליטות, ולאחר בחינת הדברים ועריכתן של מספר השלמות חקירה, גובשה חוות דעת הפרקליטות בנושא, אשר הועברה לעיונו של היועץ המשפטי לממשלה. בהמשך לכך, קיים היועץ המשפטי לממשלה מספר ישיבות בנושא, עם כלל הגורמים הרלבנטיים.

לאחר בחינת מכלול הראיות הקיימות בתיק והסוגיות המשפטיות הנוגעות לענין, החליט היועץ המשפטי לממשלה על סגירת התיק וזאת בשל קשיים ראייתיים ומשפטיים משמעותיים שהתגלו, הנוגעים הן להוכחת יסודות העבירה והן לשאלות משפטיות של תחולת דיני העונשין של ישראל על עבירות חוץ.

צ'לח א-דין 29 ת.ד. 49029 מיקוד 91490 טלפון 02-6466379 פקס 02-6466722
דואר אלקטרוני: Dover@justice.gov.il

ברי, כי התלטה זו נוגעת אך לאזרחי ישראל שהשתתפו במשט מיום 31.5.10 ואין בה כדי לקבוע
מסמרות לעניין חקירות שייפתחו בעניין אירועים דומים, ככל שאלח יקרו.

ב ב ר כ ה ,

משה כהן
דובר משרד המשפטים

צ'לאח א-דין 29 ת.ד. 49029 מיקוד 91490 טלפון 02-6466379 פקס 02-6466722
דואר אלקטרוני: Dover@justice.gov.il

815
 י"ח
 ת"י אופק

בג"צ 9733/11

בבית המשפט העליון

בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

1. ח"כ ד"ר מיכאל בן ארי
2. איתמר בן גביר
3. תנועת ארץ ישראל שלנו

העותרים

נ ג ד

1. היתוך המשפטי לממשלה
 על ידי פרקליטות המדינה, עו"ד חני אופק
 משרד המשפטים, ירושלים
 טלפון: 02-6466395; פקסי: 02-6467011
2. ח"כ חנין זועבי
3. ראאד סאלח

המשיבים

תגובה משלימה מטעם המשיב 1

1. עניינה של העתירה הוא בהחלטת המשיב 1 (להלן: המשיב) לסגור את תיק החקירה שנפתח בענין חשד לביצוע עבירות על ידי אזרחים ישראלים שהשתתפו במשט לעזה מיום 12.5.10.
 2. בהתאם להחלטת בית המשפט הנכבד מיום 3.9.12 התבקש המשיב 1 ליתן פירוט נוסף של הנימוקים העומדים ביסוד ההחלטה ונדן מתן משקל לטעמים המטיים בסעיף 13 לתגובת המשיב, אשר הבהירו מדוע אין מקום לפרט את מלוא הנימוקים במסמך כומבי זה.
 3. כאמור בתגובות שהוגשו עד כה, מפאת הענין והרגישות הציבורית, תהליך קבלת ההחלטה היה יסודי ומקיף, על מנת לבחון האם הקשיים הראייתיים והמשפטיים אכן מצביעים משוכה שאינה עבירה מבחינה משפטית.
- ממצאי חקירת המשטרה בענין זה הועברו לפרקליטות ולאחר בחינת הדברים ועריכתן של מספר השלמות חקירה גובשה עמדת הפרקליטות בטשא.
- בהמשך לכך, קיים היתוך המשפטי לממשלה מספר ישיבות בנושא בחשתתפות פרקליט המדינה וגורמים בכירים ממשד המשפטים וממשטרת ישראל.

בתום בחינה מדוקדקת של הדברים החליט היועץ המשפטי לממשלה, כי מחמת הקשיים הראייתיים והמשפטיים אין מקום להעמיד לדין את הגורמים הישראלים שהיו מעורבים במשט, לרבות המשיבים 1 ו- 4, וזאת חרף קיומו של ענין ציבורי לכאורה.

4. לגופם של דברים, נזכיר בעקבות ההשתלטות על המשט לעזה ביום 31.5.10 נפתחה בהוראת היועץ המשפטי לממשלה חקירת משטרה, שהתמקדה בביצוע עבירות אלימות כלפי חיילי צה"ל שהשתלטו על הספינות. חקירת המשטרה נגד האזרחים הזרים שהשתתפו במשט הופסקה בשלב מוקדם, בעקבות החלטת היועץ המשפטי לממשלה - שהתקבלה בהמלצת הקבינט - לאפשר את גירושם של האזרחים הזרים מן הארץ, סמוך לאחר המשט וזאת נוכח שיקולים מדיניים וביטחוניים שעלו אז בפני הקבינט. עתירה נגד החלטה זו נדחתה בבג"ץ 4169/10 עו"ד יפתח כהן נ' שר הבטחון.

5. אשר לחקירה נגד אזרחי ישראל שהשתתפו במשט, הרי שזו נמשכה. ממצאי חקירת המשטרה בעניין זה הועברו לפרקליטות, ולאחר בחינת הדברים וערכתן של מספר השלמות חקירה, גובשה חוות דעת הפרקליטות בנושא, אשר הועברה לעיוט של היועץ המשפטי לממשלה. בהמשך לכך, קיים היועץ המשפטי לממשלה מספר ישיבות בנושא, עם כלל הגורמים הרלבנטיים.

לאחר בחינת מכלול הראיות הקיימות בתיק והסוגיות המשפטיות הנוגעות לענין, החליט היועץ המשפטי לממשלה לאמץ את עמדת הפרקליטות בנושא והורה על סגירת התיק וזאת בשל קשיים ראייתיים ומשפטיים משמעותיים שהתגלו, הטגעים הן להוכחת יסודות העבירה והן לשאלות משפטיות של תחולת דיני העונשין של ישראל על עבירות חוץ, שכן המעשים בוצעו מחוץ לשטח מדינת ישראל נוכח עצירת המשט במים הבין-לאומיים.

6. החקירה נגד האזרחים הישראלים, שנחשדו בהשתתפות במשט, התמקדה בחשד לביצוע עבירה של ניסיון לכניסה לשטח עזה שלא כדין. שכן התשתית הראייתית שנצברה - לרבות הודעות החיילים שהשתתפו באירוע, וצפייה בחומרים שצולמו "בזמן אמת" - לא ביססה חשד למעורבות אזרחי ישראל בתקיפת חיילי צה"ל.

7. בנוסף, בנסיבות הענין לא נמצא בסיס לחעמדת אזרחי ישראל לדין בגין תקיפת חיילי צה"ל, מכוח דיני השותפות. ייחוס אחריות מכוח דיני השותפות לאזרחי ישראל מצריך הונחת תשתית ראייתית בדבר תיכנון מוקדם לתקיפה, או למצער מודעות מוקדמת לאפשרות שתניקטנה פעולות אלימות כאמור. התשתית הראייתית שנצברה, לא הניחה יסוד לאפשרות לתוכחת תכנון משותף לתקיפת חיילי צה"ל או למיצער מודעות לאפשרות זו. לבסוף, בהיעדר ראיה המבססת תכנון או מודעות מוקדמים של אזרחי ישראל לפעולות התקיפה לא ניתן לייחס אחריות זו טכוח דיני השותפות רק עקב המשך הנוכחות במשט. מה גם שכנסיבות המיוחדות של משט חנוך בלב ים, אין אפשרות מעשיות להפסקת

- הנוכחות בעיצומו של המשט. לכך יש לחוסיף, כי הישראלים שנכחו על הספינה היוו קומץ מכלל הנוכחים, וכיחזע, איש מהזרים שנכחו, לא הועמד לדין.
8. כיוון שנגד האזרחים הישראלים שנחשדו בהשתתפות במשט לא היו ראיות למעורבות בעבירות אלימות נגד היילי צה"ל, התמקדה בחינת מעורבותם בפרשה בשאלה האם קיימות נגדם די ראיות כדי להוכיח כי ניסו לעבור על החוקים האוסרים על ישראלים לחכנס לרצועת עזה ללא היתר. המדובר בעבירה של הפרת סעיף 24 לחוק יישום תכנית ההתנתקות, התשס"ה - 2005 (בשילוב סעיף 27 וסעיף 3 לחוק), וכן עבירה של הפרת תקנה 5 מחתקנות הנספחות לפקודת הארכת תוקף של תקנות שעת חירום (יציאה לחוץ לארץ), תשי"ט-1948 (בשילוב תקנה 18 לתקנות).
9. סעיף 24 לחוק קובע כי ישראלי הנכנס לשטח ממונה ללא היתר מבצע עבירה. שטח ממונה, כולל את רצועת עזה.
10. תקי' 5 קובעת כי אסור לצאת לאחת הארצות המפורטות בסעיף 2 לחוק למניעת הסתגנות ללא היתר, ובסעיף 2א הי"ל נכלל גם כל שטח שייבכל חלק של ארץ ישראל שמחוץ לישראל. רצונת עזה עונה להגדרה זו (כך נקבע בע"פ 5746/06 במאל נ. מ"י). תקי' 18 קובעת כי מי שעובר על כל הוראה מהוראות התקנות, מבצע עבירה פלילית.
- היות והחשודים לא נכנסו בפועל לשטח עזה, התמקדה כאמור הבדיקה בשאלת קיומן של ראיות להוכחת ניסיונם של החשודים להיכנס לשטח עזה, וזאת ללא היתר כדין. למשתתפי המשט לא הוצא היתר כניסה כדין לעזה ואיש מהנחקרים לא טען לקיומו של היתר כזה כטענת הגנה.
11. הוכחת ביצוע עבירה של "ניסיון כניסה לעזה", מצריך תשתית ראיונית לכך שהספינה אכן עמדה להכנס לשטח רצועת עזה (יסוד עובדת) וכן תשתית ראיונית בדבר מדענותם של אזרחי ישראל שהשתתפו במושט לכך שיעדה של הספינה היה להגיע לשטח הרצועה (יסוד נפשי). תשתית זו חיונית הן להוכחת החיבת העובדתי והנפשי הנדרש לעבירה זו והן לשם שלילת טענת הגנה פוטנציאלית לפיה מטרת המשט הייתה "הפגנתית", ללא כוונה להשלים את הניסיון באמצעות כניסה לשטח הרצועה.
12. מסיבות שונות, היה חסר מסוים בתשתית הראיונית שנצברה להוכחת זרישות אלה. הדבר נבע בין היתר מכך שרוב נוסעי הספינה גורשו תוך זמן קצר לארצותיהם, מבלי שנגבו מהם עדויות.
13. לקשיים הראייתיים המתוארים הצטרפו גם קשיים משפטיים נהיבט תחולת דיני העונשין של מדינת ישראל על עבירות חוץ.

בנסיבות הענין התעררר קשיים בסיווג העבירה כעבירה פנים. קושי זה נבע, בין היתר, מכך שמשט הספינת התארגן מחוץ לישראל, יצא לדרכו מחוץ לישראל ועתיד היה להתמש מחוץ לישראל. משכך, עלה הצורך לבחון את תחולתם האקסרא טריטוראלית של דיני העונשין מכות התחולות הפרסונלית-אקטיבית, הפסיבית או הפרוטקטיבית, המפורטות בסימן ג' לחוק העונשין, התשל"ז-1977, אשר קיומה של לפחות אחת מהן נדרש כדי שחוק העונשין יחול על עבירות חוץ.

נוכת הקשיים הראייתים בהוכחת מעורבותם של אזרחי ישראל בתקיפת חיילי צה"ל – בין במשרין ובין מכוח דיני השותפות – לא ניתן להעמיד לדין במקרה זה בגין עבירות חוץ באמצעות התחולה הפרסונלית-טאטיבית, המחילה את דיני העונשין של המדינה על עבירות שבוצעו נגד חיי אזרח/תושב, גופו, בריאותו, או חירותו.

אשר לשתי החלופות האחרות שצוינו, בחינת הדברים העלתה כי גם אפקים אלה מעוררים קשיים מסוימים, הן בהיבט היקף פרישתה של התחולה הפרוטקטיבית, והן בהוכחת דרישת הפלילות הכפולה, הנדרשת כאשר מדובר בתחולה פרסונלית-אקטיבית.

14. כל הקשיים הללו, בהצטרבם, כמפורט לעיל, הובילו את היועץ המשפטי לממשלה להורות על סגירת תיק החקירה בענין זה.

ברי, כי החלטה זו נוגעת אך לאזרחי ישראל שהשתתפו במשט מיום 31.5.10 ואין בה כדי לקבוע מסמרות לענין חקירות שייפתחו בענין אירועים דומים, ככל שאלה יקרו.

15. פירוט הנימוקים דלעיל מהווה לטעמינו מענה להחלטת בית המשפט מיום 3.9.12 על שני רכיביה, קרי הצגת תשתית ראווה שמשקפת את נימוקי ההחלטה תוך מתן משקל לחשש מפני ניצולם לרעה של נימוקים מפורטים בידי מבצעי עבירה טרנסנציאלים בעתיד וכי פירוט נרחב של הקשיים עלול לפגוע ביכולת לנחל משפט פלילי ככל שבית המשפט יהליט כי יש מקום לכך.

16. כפי שעולה מנימוקי ההחלטה, הקשיים הראייתים והמשפטיים, בנינם החליט היועץ המשפטי לממשלה כי אין מקום להעמיד לדין את הגורמים הישראלים שחיו מעורבים במשט, נוגעים הן להוכחת יסודות העבירה והן לשאלות משפטיות של תחולת דיני העונשין של ישראל על עבירות חוץ, הכל כמפורט בנימוקי ההחלטה.

17. הנה כי כן, תהליך הערכת הראיות ותהליך קבלת ההחלטה – האם אלו מבססות לכאורה סיכוי סביר להרשעה – נעשו בצורה קפדנית וזהירה ובסופו של יום הוחלט כי החומר שנצבר איט מבסס סיכוי זה. מטעם זה נסגר תיק החקירה.

18. המשיבים יבקשו לחזור על טיעוניהם, אשר פורטו בהרחבה כתגובה מהודש יולי 2012, לפיה ההחלטה בדבר העמדתו של אדם לדין פלילי, מסורה ליועץ המשפטי לממשלה, או למי שהסמך לשם כך.

למעשה, "ההחלטה האם יש בענין מסוים די ראיות להעמדה לדין, או, האם יש הצדקה, בשל חולשתן, להימנע מהגשת אישום או להגיש כתב אישום בעבירות קלות יותר, או להגיע להסדר טיעון, מצויה ברגעין הקשה של סמכות היועץ המשפטי לממשלה" (בריץ 5699/07 פלונית (א') נ' היועץ המשפטי לממשלה, תק-על 112008, 2954 (להלן - עניין פלונית)).

19. שיקול דעתן של רשויות התביעה בתחום ההעמדה לדין פלילי הינו רחב ביותר. בפרט, נכון הדבר ככל שיש נגיעה להחלטה בדבר דיות הראיות לשם העמדתו של אדם לדין, שהיא מלאכה מקצועית ומורכבת. מטבע הדברים, ככל ששיקול הדעת הניתן לרשות המנהלית הינו רחב יותר, פירוש הדבר שמתחם הסבירות של ההחלטות המתקבלות על ידה הינו רחב יותר, ועל כן, מידת ההתערבות של בית המשפט, בשל אי סבירותה של ההחלטה, תהא מצומצמת יותר. באשר להחלטה בדבר דיות הראיות נאמר בענין פלונית כך:

"ככל שמתחם הביקורת השיפוטית צר בהיבט השיקול הציבורי הקשור בהעמדה לדין, הוא צר פי כמה כאשר עומד למבחן הפן הראייתי שבהחלטת היועץ. צרות זו נובעת, בראש וראשונה, מאופייה של ההחלטה הטמעת לראיות, המתבססת על הערכה עובדתית ומשפטית גם יחד.

..

... לא מן הנמנע, כי בשל טיבה של החלטה זו, גורמים מקצועיים שונים, בעלי כישורים זהים יגיעו להערכות שונות לגבי אותו חומר ראיות. התפלגותן של הדעות לא בהכרח גורעת ממשקלן של הדעות השונות, ודעות סותרות עשויות להימצא, כל אחת, במתחם הסבירות (פרשת האי היווני, פסקה 28 לפסק דינו של המשנה לנשיא מצא). בבוא תובע להחליט אם יש בראיות כדי להצדיק הגשת כתב אישום, עליו לבחון לא רק אם יש בהן כדי ראיות לכאורה המצביעות על אשמת הנאשם; עליו לבחון אם הן מקימות אפשרות סבירה להרשעה בידי בית משפט, אשר יידרש להעריך את הראיות לאחר שעברו בפניו את כור ההיזון של החקירות הראשיות והנגריות; עליו לבחון לא רק אם הראיות מקימות הסתברות כי הנאשם עבר את העבירות; אלא אם הן מקימות הסתברות כי בית משפט יפסוק על-פיהן כי הנאשם עבר את העבירה מעבר לספק סביר (פרשת האי היווני, שם, פסקה 29; פרשת יהב, שם, עמ' 12). מטבע הדברים, ביקורת על סבירות הערכת הראיות לצורך בחינת קיום סיכוי סביר להרשעה היא קשה ביותר, ומותרת שוליים צרים ביותר להתערבות שיפוטית".

[עניין פלונית, לעיל. ההדגשות הוספו]

וכן:

"בשכבר הימים נקבעה הלכה כי בית-משפט זה לא יכול על עצמו, ככלל, את תפקידן של רשויות התביעה בהגשת אישומים פליליים, ולא עלה בידי העותר להצביע על טעם טוב כי נטתה מהלכת קבועה ונטועה זו... אם כן על דרך הכלל, נכונים הם הדברים ביתר-שאת כמקום שהמדובר הוא בהערכתו של ראיות. "בידיה של התביעה כוח אדיר ושיקול-דעת רחב-מני-רחב להגשת אישומים לבית-המשפט. במקום שבו מגיעה היא התביעה לכלל מסקנה כי אין זה ראוי להגיש אישום לבית-המשפט בשל חסר בדיות ראיות, לא יתערב בית-המשפט בהחלטתה אלא במקרים נדירים": בג"ץ 4736/98 מעריב הוצאת מודיעין בע"מ נ' היתץ המשפטי לממשלה, פ"ד כד(7) 667, 659. 1. ראו עוד: בג"ץ 2534/97 חבר-הכנסת יחב נ' פרקליטת המדינה, פ"ד נא(31-32) 1, (3).

[בג"ץ 2008/02 בנימין כהן נ' היועץ המשפטי לממשלה, תק-על 214(2)2002.]

ראו:

"בהקשר זה לא למותר להעיר, כי בית-המשפט הבהיר לא אחת שנוכחותו להתערב בהחלטות היועץ המשפטי הנוגעות לדיות הראיות תהיה נמוכה במיוחד, ואף צוין כי "עד כה לא היה, ככל הנראה, ולו אף מקרה אחד בו התערב בית משפט זה בהחלטת היועץ המשפטי לממשלה שלא להגיש אישום בשל חוסר ראיות" (בג"ץ 8121/99 האגודה לזכות הציבור לדעת נ' פרקליטת המדינה, תק-על 2)2000 (2048).

[דג"ץ 7516/03 נמרודי נ' היועץ המשפטי לממשלה, פדאור 04 (3) 835]

20. בהתאם לאמור, הלכה פסוקה היא, כי מידת התערבותו של בית משפט נכבד זה בשיקול דעתן של רשויות אכיפת החוק והתביעה בסוגיות בנושאי חקירה פלילית והעמדה לדן – הינה מצומצמת ביותר. התערבותו מוגבלת רק במקרים בהם החלטת רשויות התביעה לוקה ב"עיוות מהותי" או ב"חוסר סבירות קיצוני". כך למשל נאמר בבג"ץ 7364/06 יעקובוביץ נ' היועץ המשפטי לממשלה, פדאור 06 (33) 670:

"דין העתירה להידחות על הסף. הסמכות להעמיד לדן פלילי מופקדת בידיהן של רשויות התביעה, ומידת התערבותו של בית-משפט זה בשיקול דעתן הינה מצומצמת ביותר. כדבר הזה יעשה אך במקרים קיצוניים, בהם לוקה החלטתה של הרשות בעיוות מהותי או בחוסר סבירות קיצוני... ענינו של העותר נחקר ובדק פעמים מספר על ידי פרקליטות המדינה, אשר סברה, על יסודן של ההנחיות הרלוונטיות, כי אין מקום להמשיך ולטפל בנושא. טענותיו של העותר זכו למענה הולם במסגרת התשובות שניתנו לו בעררים, ומשכך, גישתו של רשויות התביעה נראית על פניה סבירה וראויה, ולא נמצאה לנו עילה להתערב בה ולשנותה. אשר על כן, העתירה נדחית.

[ההדגשות הוספו]

[בעניין זה ראו גם בג"ץ 535/89 גור נ' היועץ המשפטי לממשלה, פד"י מד (2) 485; בג"ץ 3846/92 מעוז נ' היועץ המשפטי לממשלה ואח', פד"י מו(5), 423; בג"ץ 4550/94 אישה נ'

היועץ המשפטי לממשלה ואח', פ"ד מט(5) 859; בג"ץ 2534/97 ח"ב יונה יהב נ' פרקליטת המדינה ואח', פד"י (א)3, 1; ראו: בג"ץ 5091/03 תורק ואח' נגד היועץ המשפטי לממשלה ואח', תק-על (2)2003 3628; בג"ץ 4405/06 פונדק פליקן נ' פרקליט מחוז באר-שבע, תק-על (4)2006 2111; בג"ץ 8749/06 עמותת אומץ נ' היועץ המשפטי לממשלה, תק-על (4)2006 4780.

21. מעיקרון זה, כמו גם מן העיקרון הכללי לפיו בית המשפט, כבחתו החלטה מנהלית של הרשות, אינו נכנס במעלה אלא אך בוחן את סבירותה של החלטתה, נגור גם כי בדרך כלל, כאשר עסקינן בהחלטה בדבר העמדה או אי העמדה לדין של אדם פלוני, על סמך חומר ראיות כזה או אחר, לא יבחן בית המשפט את חומר הראיות לגופו:

"להיקפה הצר של הביקורת השיפוטית על הפן הראייתי שבהחלטת היועץ בענין העמדה לדין תורם גם העקרון הכללי לפיו בית המשפט לא ישים עצמו בנעלי הרשות המוסמכת, ועל-פי רוב, יימנע מלקבל לדין את החומר והנתונים הגולמיים שהיו בפניה, ויימנע, דרך כלל, מלהחליט במקומה בענין העומד למבחן. הביקורת השיפוטית היא חיצונית לראיות גופן, והיא בוחנת - על-פי עילות ביקורת מוגדרות - את חוקיות ההחלטה. לפיכך, כבר מקדמת דנא קבע בית משפט זה כי בביקורת השיפוטית על החלטות היועץ אין הוא פועל כ"יועץ משפטי-על" (בג"ץ 329/81 נוף נ' היועץ המשפטי לממשלה, פד"י (4) 326, 329-330, פסקה 4 לדברי השופט ברק (1983)). לפיכך, ככלל, יימנע בית המשפט מקבלת חומר הראיות הגולמי לדין, ומבדיקתו. פועל יוצא מכך הוא, כי בחינת סבירותה של החלטת היועץ בדבר דיות הראיות לצורך העמדה לדין, אינה כורכת את בדיקת הראיות עצמן, אלא את תוכנה של ההחלטה בדבר דיותה. על-פי סימנים חיצוניים אובייקטיביים העשויים להאיר את סבירותה; למשל, באמצעות בחינת תהליך קבלת ההחלטה, העשוי להאיר ולחשוד על תוכנה וסבירותה. כדברי השופט גולדברג בבג"ץ 6781/96 אולמרט נ' היועץ המשפטי, פד"י (4) 793, 808 (1996):

"דומני, כי בנדון זה הכל מסכימים כי אין על בית משפט זה, דרך כלל, להעמיד במבחן הביקורת השיפוטית את החלטת המשיב בדבר דיות חומר הראיות. שאם לא כן, יוסר החיץ שבין הביקורת לבין המרת שיקול דעת המשיב בשיקול דעתו של בית המשפט. כאשר תפקיד המשיב מצטמצם, מלכתחילה, רק לבדיקה לכאורית של חומר הראיות, לא ניתן, בדרך כלל, לסבוע את מתחם הסבירות להחלטתו בלי להסיג את גבולו, ובלי שבית המשפט יהפוך עצמו ליועץ משפטי על ולמעין שופט חוסר. אולם בכך שהסתייגנו מאפשרות הביקורת על סבירות ההחלטה בדבר דיות הראיות, אין כדי למנוע את בחינת התהליך לקבלת ההחלטה" (ההדגשות במקור).

[עניין פלוגית, לעיל. ההדגשות חוספו]

22. החלכות הכלליות האמורות מקבלות משנה ותוקף בענייננו שכן ההחלטה נתקבלה על ידי היועץ המשפטי לממשלה בעצמו. כידוע, העובדה שהחלטה מתקבלת על ידי העובדים בכירים ביותר בשירות המשפטי הציבורי, אשר להם מטבע הדברים ראייה רחבה של האיתנטרסיס הציבוריים, פועלת לחיזוקה של חזקת התקינות והנכרת הריסון השיפוטית.

23. לאור האמור, בנסיבות העניין יטען המשיב, כי העותרים לא הצביעו על כך שהעניין שבפנינו נופל לגדר אותם מקרים נדירים ויוצאי דופן בהם יתערב בית המשפט הנכבד בהחלטת רשויות התביעה. לפיכך, סבורים המשיבים כי דין העתירה להידחות.

היום: ט' תשון תשע"ג

25 אוקטובר 2012

~~חנן אפק~~

סגנית בכירה א' בפרקליטות המדינה